

Załącznik nr 6
do Uchwały Nr 172/11
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 21 listopada 2011 r.
w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej
Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2034

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO na lata 2011-2034

Warszawa, listopad 2011 r.

Schemat nr 1 – Województwo Mazowieckie

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	
	4	
II.	UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE ROZWOJU GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	5
III.	PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ	7
IV.	PROGNOZA ŁĄCZNEJ KWOTY DŁUGU NA LATA 2011-2034	
	19	
V.	ANALIZA MOŻLIWYCH RYZYK W PROCESIE PRZEBIEGU REALIZACJI WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2011-2034	22
VI.	ZAKOŃCZENIE	
	24	
VII.	SPIS SCHEMATÓW, WYKRESÓW	25

**WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO NA LATA 2011-2034**
(objaśnienia)

I. WSTĘP

Finanse samorządów wojewódzkich, czyli realizacja dochodów i wydatków są regulowane przez dwa podstawowe akty prawne. Pierwszy to ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, drugi to ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej zwana ustawą o finansach), która nałożyła na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej. Ma to na celu zwiększenie przejrzystości, przewidywalności i stabilności stanu finansów jednostek samorządów terytorialnych. Podobnie jak w budżecie zadaniowym i wieloletnim planie finansowym państwa możliwe będzie śledzenie z roku na rok postępów w realizacji poszczególnych przedsięwzięć ujętych w załączniku do Wieloletniej Prognozy Finansowej województwa. Zamierzeniem ustawodawcy jest też zmiana horyzontu spojrzenia na finanse z jednorocznego na wieloletni.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Mazowieckiego na lata 2011 – 2034 odzwierciedla kierunki i plany rozwoju Województwa Mazowieckiego wynikające z zapisów Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego oraz dochody i wydatki związane z obsługą realizacji zadań przez jednostki samorządu województwa. Zawiera zadania już realizowane i nowe zamierzenia inwestycyjne. Zmiana uchwały budżetowej Województwa Mazowieckiego wymusza konieczność zmian, mających na celu dostosowanie wielkości roku 2011 i danych planistycznych na lata następne w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Analiza odpowiednio zestawionych wielkości budżetowych pozwala przede wszystkim na ocenę możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej województwa.

Zgodnie z zapisami art. 227 ust. 1 ustawy o finansach - Wieloletnia Prognoza Finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Okres objęty wieloletnią prognozą finansową nie może być jednak krótszy niż okres, na jaki przyjęto limity wydatków, o których mowa w art. 226 ust.3 pkt 4, stąd w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2034 pojawia się horyzont czasowy do 2034 r.

Opracowana prognoza tworzona jest na podstawie analizy danych i procesów dostępnych na moment jej opracowania, zatem nie stanowi wiernego obrazu przyszłości.

Zgodnie z założeniami, prognoza kształtowania się dochodów i wydatków w wieloletniej perspektywie stanowi niezbędny element planowania strategicznego oraz podstawę określenia możliwości inwestycyjnych samorządu, a wartości dochodów, wydatków oraz przychodów i rozchodów pozwalają na ocenę perspektyw utrzymania płynności finansowej w przyszłości.

Światowy kryzys finansowy ostatnich lat w sposób wyrazisty ukazał zagrożenia związane z nadmiernym zadłużaniem się państw w wyniku utrzymujących się strukturalnych deficytów budżetowych.

Potrzeba stymulowania gospodarek w okresie najgorszego załamania gospodarczego na świecie od lat 30-tych ubiegłego wieku była na tyle silna, że wiele państw, w tym tych najzamożniejszych, zdecydowało się na wprowadzenie dużych pakietów fiskalnych, nawet za cenę gwałtownego pogłębiania się deficytu i skokowego wzrostu zadłużenia.

Jednak ostatnie lata turbulencji na rynkach finansowych i poważnych problemów finansów publicznych w niektórych państwach Unii Europejskiej zmusiły wiele rządów do podjęcia radykalnych działań naprawczych, często oznaczających głębokie i bolesne cięcia wydatków.

Polska, między innymi dzięki zrównoważonej polityce podtrzymywania wzrostu, przy równoczesnym utrzymywaniu dyscypliny w finansach publicznych, przeszła przez okres największego załamania w światowej gospodarce w dobrej kondycji. Niemniej, znaczna obniżka podatków i opłat przeprowadzona w poprzednich latach, której nie towarzyszyło – pomimo rekordowego wzrostu gospodarczego – odpowiednie dostosowanie po stronie wydatków, doprowadziło do znacznego wzrostu deficytu i po raz kolejny ukazało niebezpieczny rozmiar strukturalnego deficytu finansów publicznych.

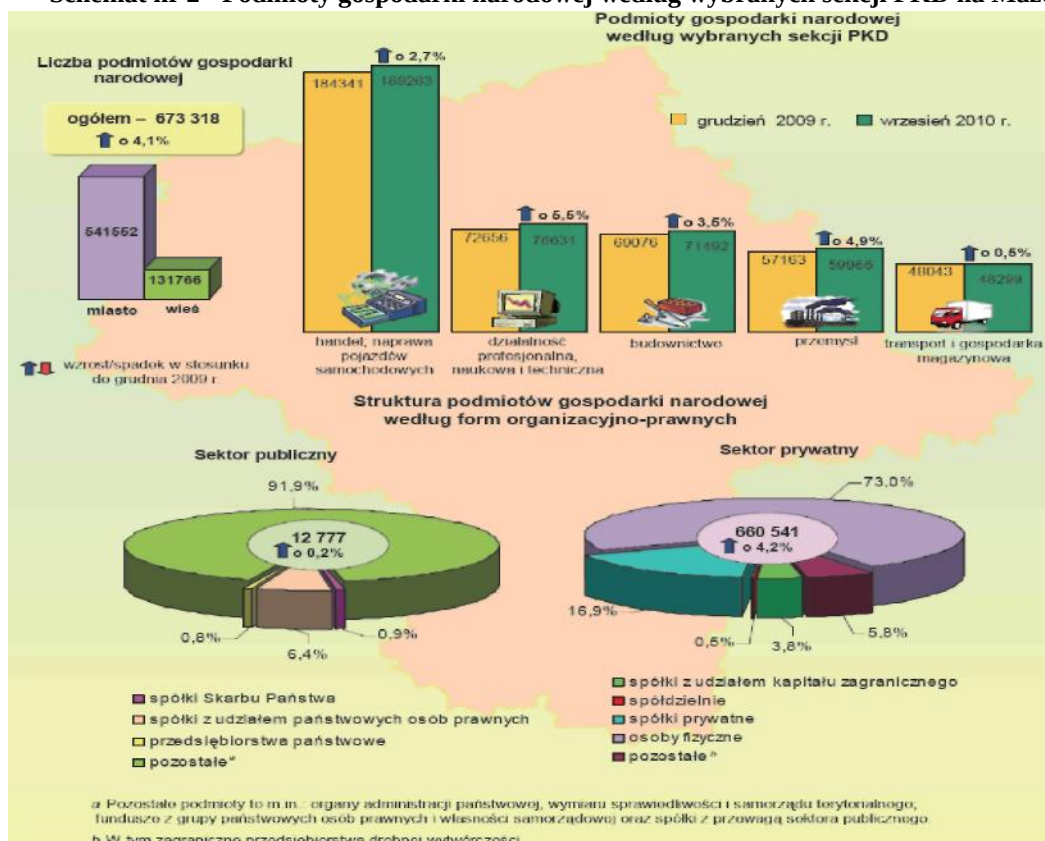
II. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE ROZWOJU GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Województwo Mazowieckie jest największym i najludniejszym regionem w kraju, co stanowi odpowiednio 13,5% oraz 11,4% udziału w skali kraju. Jest regionem aktywnego rozwoju gospodarczego i postępującej urbanizacji. Charakteryzuje się też najwyższym poziomem zamożności ludności oraz najniższym poziomem bezrobocia. Jest to zarazem województwo o największych w Polsce przestrzennych dysproporcjach rozwoju społeczno-gospodarczego. Województwo Mazowieckie pod względem poziomu rozwoju gospodarczego jest przodującym regionem w Polsce, wytwarzając ponad 1/5 ogólnokrajowego PKB. Ma również najlepiej rozwiniętą przedsiębiorczość przy tendencji wzrostowej, której jednak nie towarzyszy adekwatny przyrost zatrudnienia, zwłaszcza w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Mazowsze należy do trzech najatrakcyjniejszych dla inwestorów regionów w Polsce. Odnotowuje się tu najwięcej inwestycji przedsiębiorstw rodzimych, a także największą aktywność podmiotów zagranicznych. Województwo, głównie za sprawą dynamicznie rozwijającej się stolicy, posiada względnie nowoczesną strukturę gospodarki. Szybko rozwijają się tutaj nowoczesne i innowacyjne branże z zakresu usług oraz przemysłu. Szybciej niż w kraju rosną w województwie nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle.

Rozwój regionalny jest determinowany przez wiele czynników, spośród których część ma charakter zmiennych niezależnych od woli Samorządu Województwa.

Dotyczy to przede wszystkim sytuacji geopolitycznej na świecie, skali i tempa globalizacji gospodarki, krajowych i unijnych rozwiązań prawno-systemowych.

Schemat nr 2 - Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD na Mazowszu

Źródło: Statystyka Mazowsza – podmioty gospodarki narodowej zarejestrowanej w rejestrze REGON na koniec września 2010 r.,
Urząd Statystyczny w Warszawie

Sytuacja makroekonomiczna, stan gospodarki i poziom rozwoju, zarówno Polski jak i wszystkich krajów europejskich, w dużej mierze będzie zależał od tego, czy są one w stanie sprostać wzmożonej konkurencji oraz wyzwaniom cywilizacyjnym. Istotną rolę odgrywać będą priorytety rozwojowe przyjęte przez Unię Europejską oraz przyjęta przez nią polityka strukturalna, silnie determinująca kierunki rozwoju poszczególnych krajów i położonych w nich regionów. Równie ważny wpływ na sytuację poszczególnych polskich regionów ma polityka gospodarcza, finansowa, społeczna i regionalna państwa, a także przestrzenna alokacja czynników regionotwórczych w relacjach krajowych i europejskich. W świetle powyższych uwag sprawą kluczową staje się pytanie, jaki jest wpływ tych zewnętrznych czynników na szeroko rozumiany rozwój regionalny? Czy będzie dochodziło do dalszego pogłębiania się różnic pomiędzy najbardziej rozwiniętymi europejskimi regionami, czy też stosowana będzie polityka równoważenia rozwoju, w wyniku której regiony otrzymają nowe impulsy rozwojowe, warunkujące ich restrukturyzację? Jak będzie się kształtował podział środków unijnych i jaka będzie efektywność ich wykorzystania? Także od wyboru celów strategicznych Unii Europejskiej będą zależały kierunki rozwoju Województwa Mazowieckiego. Należy brać także pod uwagę możliwość wystąpienia czynników destabilizujących rozwój regionu. Powszechnie stosowaną metodą antycypowania przyszłości w warunkach niepewności jest podejście scenariuszowe.

III. PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ

Podstawą do oszacowania wartości przyjętych w aktualizowanej Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Mazowieckiego są:

- w latach 2011-2021 założenia makroekonomiczne, które zawarte zostały w „Wytocznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” –aktualizacja maj 2011 r. zalecanych przez Ministerstwo Finansów, w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2011-2014 oraz w Projekcie Budżetu Państwa na 2012 r.
- po 2022 r. „Wytoczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego” – aktualizacja maj 2011, opublikowane przez Ministerstwo Finansów.

Do najważniejszych czynników makroekonomicznych mających wpływ na wielkość dochodów z tego źródła należy zaliczyć:

- wzrost PKB,
- inflację,
- tempo wzrostu wynagrodzeń,
- wzrost zatrudnienia,
- planowane zmiany systemowe (ulgi, stawki podatkowe).

W Ustawie Budżetowej Państwa na 2011 r. oraz w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa założono, że sytuacja gospodarcza w kraju będzie się stopniowo poprawiać. Oczekuje się, że PKB w 2011 r. wzrośnie do 3,5%. Tempo wzrostu PKB ma wyraźnie przyspieszyć w roku 2012 i osiągnąć 4,8%. Tak istotny wzrost gospodarczy wynika głównie z oczekiwanego ożywienia w gospodarce światowej, zwłaszcza u głównych partnerów handlowych Polski oraz czynnika jednorazowego, jakim będzie wzrost popytu finalnego w związku z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012. W okresie 2013-2014 PKB będzie kształtować się na poziomie ok. 4,0%. W kolejnych latach 2015-2022 prognozy Ministerstwa Finansów wskazują, że realne tempo wzrostu PKB zacznie się stopniowo obniżać i osiągnie średni poziom 3,1%.

Średnioroczna inflacja ma wynieść 2,3% w 2011 r. i po 2,5% w latach 2012-2014. W latach 2015-2022 z jednej strony można przewidywać niższe tempo wzrostu popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego sektora prywatnego, a z drugiej mocnego ograniczenia tempa wzrostu spożycia przez sektor publiczny, ze względu na planowaną konsolidację i redukcję deficytu w podsektorze rządowym i samorządowym. Inflacja w tym okresie powinna kształtować się na poziomie 2,5%.

Wzrost wynagrodzeń w całym okresie osiągnie średnio 5,5%. Realny wzrost wynagrodzeń będzie umiarkowany, co wynika m. in. ze znacznego ograniczenia ich wzrostu w jednostkach sfery budżetowej.

Przewiduje się również poprawę sytuacji na rynku pracy. Oczekuje się spadku stopy bezrobocia z 12,3% na koniec 2010 r. do 7,0% na koniec 2014 r. Wzrost zatrudnienia oraz wzrost spożycia będą stanowiły czynniki wpływające pozytywnie na dochody z podatku PIT. Uwzględniając powyższe wskaźniki oraz analizy własne, przy opracowaniu WPF skoncentrowano się na istotnych pozycjach budżetu, ponieważ to one kształtują podstawowe

jego wielkości. Na planowanie dochodów ogółem w latach 2011-2015 istotny wpływ mają wielkości wynikające z realizacji programów unijnych kończących się w 2015 r.

Wydatki zostały zaplanowane zgodnie z wprowadzoną od 2011 r. zasadą zrównoważonego budżetu bieżącego samorządu. Podstawą wydatków majątkowych są obowiązujące przedsięwzięcia wieloletnie uchwalone przez Sejmik Województwa Mazowieckiego.

W oparciu o powyższe informacje zaplanowano bezpieczny poziom zadłużenia budżetu, który pozwala na spłatę zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań.

Wieloletnia Prognoza Finansowa opiera się na długoterminowej prognozie nadwyżki operacyjnej, która obrazuje zdolność obsługi zobowiązań oraz możliwości samodzielnego finansowania przedsięwzięć. Analiza ma stanowić pomoc przy podejmowaniu decyzji o wielkości i okresie realizowanych przedsięwzięć oraz kształtowaniu przyszłych budżetów Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST). Pojęcie prognozy nie jest jednoznacznie zdefiniowane. Przyjęto, że prognoza powinna być:

- sformułowana z wykorzystaniem dorobku nauki,
- odnosząca się do określonego momentu czasu w przyszłości,
- podlegająca empirycznej weryfikacji,
- akceptowalna.

Budowa prognozy składa się z kilku etapów, przy czym można jednak wyodrębnić następujące etapy postępowania, które powinny być wykonywane w odpowiedniej kolejności:

- jednoznaczne zdefiniowanie problemu prognostycznego,
- zebranie danych historycznych,
- analiza danych historycznych,
- wybranie metody prognozowania,
- postawienie prognozy,
- ocena trafności prognozy.

Dane historyczne

W pracy wykorzystano dane dotyczące kształtowania się poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych z minimum czterech ostatnich lat oraz na podstawie aktualnego planu budżetu JST.

Analiza danych historycznych

Podstawą budowy prognoz jest poprawnie przeprowadzona diagnoza badanej rzeczywistości, czyli stwierdzenie przeszłego oraz faktycznego (teraźniejszego) stanu prognozowanych zjawisk, dlatego też, każda z kategorii dochodów i wydatków została przeanalizowana oddzielnie. Pierwszym etapem analizy było przedstawienie historycznych danych. W kolejnym etapie porównywano dynamikę danych ze wskaźnikiem wzrostu ogólnego poziomu cen. Starano się także znaleźć czynniki mogące mieć wpływ na kształtowanie się wyodrębnionych kategorii dochodów i wydatków.

Metoda prognozowania

Z uwagi na niewielki materiał statystyczny, ograniczony małą liczbą obserwacji, nie można zastosować żadnych metod ekonometrycznych. Z tej samej przyczyny w analizie nie używa się żadnych średnich i innych miar statystycznych.

Do prognozowania użyto rozbudowanej metody ekstrapolacji liniowej. Stosuje się ją w sytuacjach, gdy brak jest możliwości użycia innych metod lub użycie tych metod skazane jest na niepowodzenie. Metody ekstrapolacji liniowej są proste, przez to łatwe i szybkie w użyciu.

Najprostsza metoda zakłada, że prognozowana wielkość zjawiska w okresie lub momencie t będzie taka sama jak ostatnio zaobserwowana wartość. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1}$$

gdzie:

y_t^* - prognoza zmiennej Y na moment t,

y_{t-1} - wartość zmiennej prognozowanej w momencie t-1.

Jeżeli prognozowana zmienna charakteryzuje się istnieniem tendencji do wzrostu (spadku), to do prognozowania można użyć metody, która zakłada, że wartość prognozowanej zmiennej wzrośnie (spadnie) w momencie lub okresie prognozy o określony procent w momencie lub okresie poprzednim. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = (1 + c) * y_{t-1}$$

gdzie:

c - wskaźnik wzrostu (spadku).

W niniejszej WPF do prognozowania wykorzystano metodę prognozowania, która jest rozszerzoną wersją przytoczonych wyżej metod naiwnych.

Zastosowany model umożliwia budowanie prognozy w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku) lub jako funkcję inflacji albo PKB. Jeśli wybierzemy stały wskaźnik wzrostu (spadku), to formalny zapis wygląda identycznie jak równanie wyżej.

$$y_t^* = y_{t-1} * [1 + CPI_t * W(cpi)] * [1 + PKB_t * W(pkb)]$$

gdzie:

CPI_t - wskaźnik inflacji w momencie t,

$W(cpi)$ - waga inflacji

PKB_t - wzrost PKB w momencie t,

$W(pkb)$ - waga PKB

Wielkość wag została wyznaczona na podstawie historycznego kształtowania się danych w cenach stałych i bieżących, zaobserwowanej dynamiki w cenach bieżących i dynamiki cen, a także opinii opartych na intuicji i doświadczeniu.

Czynniki mające wpływ na gospodarkę budżetową i finanse

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w okresie analizy będą zależały od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- czynniki wewnętrzne, na które jednostka ma wpływ,
- czynniki zewnętrzne, na które jednostka nie ma wpływu.

Do czynników wewnętrznych należy przede wszystkim polityka finansowa jednostki.

Czynniki zewnętrzne to przede wszystkim regulacje prawne obowiązujące samorządy. Są to np.:

- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych (w szczególności limity zadłużenia oraz wydatków na obsługę długu).

Inne zewnętrzne czynniki mogące wpłynąć na sytuację finansową i gospodarczą to lokalne potrzeby społeczne i uwarunkowania gospodarcze regionu. Istotnym czynnikiem o charakterze zewnętrznym o ogromnym wpływie na finanse jednostki jest ogólna sytuacja gospodarcza kraju.

Inflacja

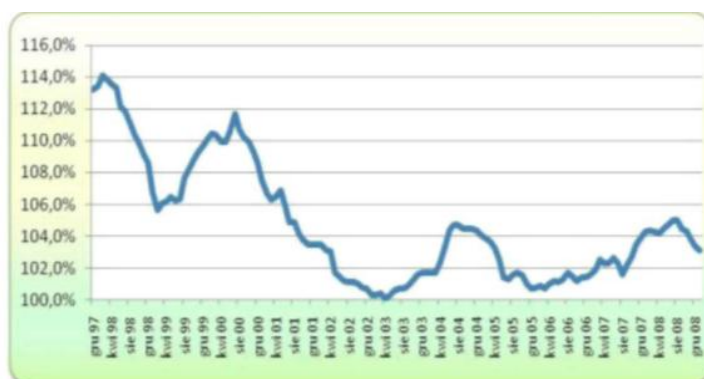
Z analizy głównych źródeł dochodów i wydatków wynika, iż w dużej mierze wielkości te zmieniają się pod wpływem inflacji.

Proces dezinflacji zapoczątkowany w gospodarce polskiej w 1991 r. i kontynuowany, dzięki prowadzonej polityce fiskalnej i monetarnej, przez kolejne lata doprowadził do ograniczenia dynamiki cen z poziomu 585,8% w 1990 r. do 3,5% w 2009 r.

Na poniższym wykresie zamieszczono dane obrazujące zmiany wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych w latach 1998 - 2009.

Wykres nr 1 - Średnioroczny wskaźnik wzrostu cen i usług w latach 1998-2009

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

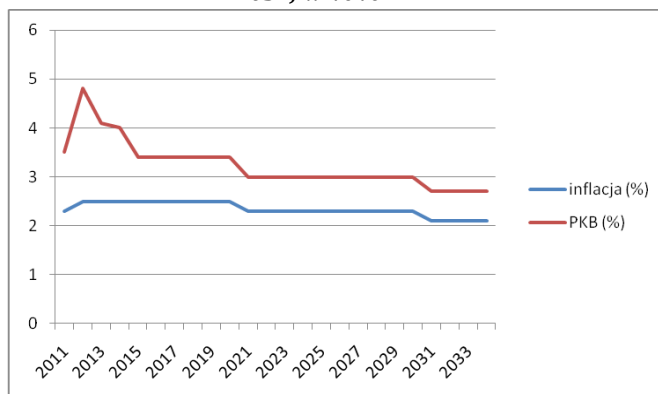

Prognoza wskaźnika wzrostu cen i usług oparta została na opracowaniu NBP „Projekcja inflacji Narodowego Banku Polskiego na podstawie modelu NECMOD”.

Produkt Krajowy Brutto

Analiza kształtowania się dochodów pochodzących z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych stanowiących dochód budżetu państwa wykazała, że jednym z czynników mogących mieć wpływ na dochody z tego tytułu jest wzrost Produktu Krajowego Brutto.

Wykres nr 2 - Przewidywane kształtowanie się wskaźników inflacji oraz dynamiki PKB na lata 2011-2034, w %

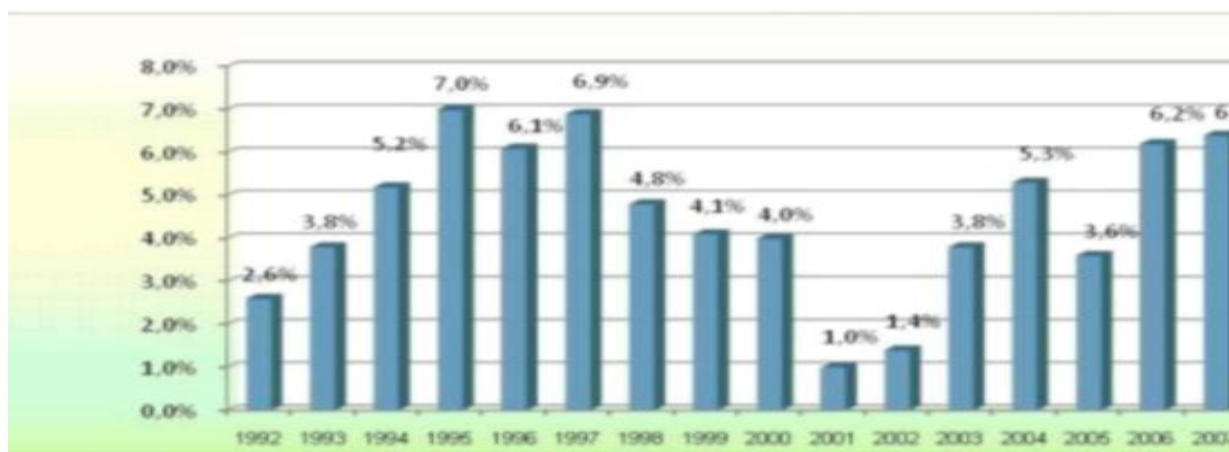

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Budując prognozę dynamiki PKB oparto się na następującym dokumencie: „Projekcja inflacji Narodowego Banku Polskiego na podstawie modelu NECMOD” - NBP.

Na poniższym wykresie zamieszczone zostały informacje na temat dynamiki zmian PKB w Polsce w latach 1992 - 2008.

Wykres nr 3 - Zmiany PKB w Polsce w latach 1992-2009

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela nr 2 – Dochody ogółem i dochody podatkowe województw w 2010 r.

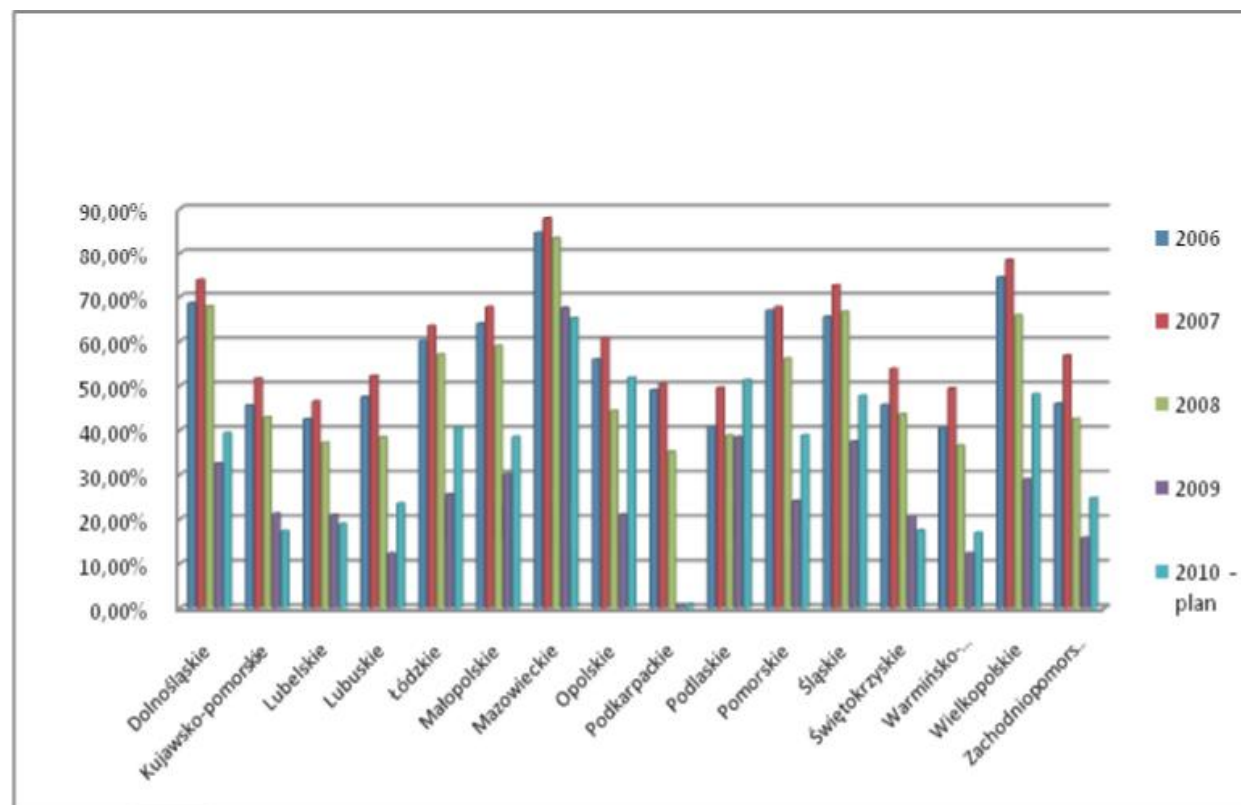
Województwo	Dochody ogółem	Dochody podatkowe
<i>dolnośląskie</i>	10 13 292 777	435 283 608
<i>kujawsko - pomorskie</i>	821621182	167 700 753
<i>lubelskie</i>	752 470 402	123 213 883
<i>lubuskie</i>	475 304 786	82 023 882
<i>łódzkie</i>	784 476 510	309 986 782
<i>małopolskie</i>	1077 195 531	313 141 705
<i>mazowieckie</i>	2 452 918 623	1 488 807 315
<i>opolskie</i>	493 193 123	90 954 892
<i>podkarpackie</i>	887 015 112	131 002 836
<i>podlaskie</i>	442 258 930	74 561 458
<i>pomorskie</i>	724 586 612	283 081 225
<i>śląskie</i>	1 338 990 951	559 161 750
<i>świętokrzyskie</i>	520 768 023	84 316 204
<i>warmińsko - mazurskie</i>	520 397 938	90 854 881
<i>wielkopolskie</i>	1 063 737 170	479 673 334
<i>zachodniopomorskie</i>	735 793 385	136 338 641

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

W 2010 r. w Województwie Mazowieckim zrealizowane dochody ogółem stanowiły kwotę 2.452.918.623 zł, w tym dochody bieżące 2.104.623.659 zł, majątkowe 348.294.964 zł. W klasyfikacji dochodów według źródeł: dochody podatkowe (łącznie CIT i PIT) stanowiły kwotę 1.488.807.315 zł, subwencja ogólna 244.467.843. zł, dotacje i środki pozabudżetowe na zadania bieżące 247.007.694 zł, i pozostałe dochody w wysokości 124.351.404 zł. Zrealizowane dochody ze sprzedaży majątku wynosiły 66.693.484 zł.

Wykres nr 4 - Udział dochodów własnych w dochodach ogółem województw w latach 2006-2010, w %

Od 2010 r. uległ zmianie system przepływu środków w ramach finansowania

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

projektów unijnych. Zmiana systemu polegała na wyznaczeniu centralnego podmiotu płatniczego (Bank Gospodarstwa Krajowego) do realizacji płatności dla beneficjentów programów. Bank Gospodarstwa Krajowego dokonywał wszystkich płatności w programach na rzecz wszystkich beneficjentów z rachunków otwartych w tym banku przez Ministra Finansów -za wyjątkiem wydatków dokonywanych w ramach projektów Pomocy Technicznej - środków przeznaczonych na te płatności nie ma w budżecie województwa. Tym samym budżet województwa, z którego w latach poprzednich dokonywano wszystkich płatności dla beneficjentów programów operacyjnych, zmniejszył się.

W okresie programowania 2007-2013, dla lat 2007-2010 wprowadzono zasadę $n+3$, natomiast w latach 2011-2013 obowiązuje $n+2$. Oznacza to, że środki przyznane w ostatnim roku realizacji tych programów można wydatkować do roku 2015, dlatego też po tym terminie nie planuje się wpływu dochodów z tego źródła. Przy planowaniu dochodów z tego źródła należy również wziąć pod uwagę fakt, że zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej Polska otrzyma z funduszy strukturalnych dodatkowe 663 mln EUR w latach 2011-2013. Wynika to z wyższego, niż przewidywano w prognozie z 2005 r., wzrostu gospodarczego, jaki Polska osiągnęła w latach 2007-2009.

Wydatki

Naczelną zasadą przyjętą przy konstruowaniu Wieloletniej Prognozy Finansowej jest

wynikająca z art. 242 ustawy o finansach zgodność planowanych wydatków bieżących z dochodami bieżącymi powiększonymi o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6.

Wyszczególniono kwoty wydatków bieżących (w tym na obsługę długu, gwarancje i poręczenia) i majątkowych budżetu samorządu województwa, wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz kwoty wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane oraz wydatki związane z funkcjonowaniem organów Województwa Mazowieckiego.

Brak środków na prezentowane w pierwotnej wersji WPF wydatki inwestycyjne, zmusza województwo do zaniechania realizacji przedsięwzięć i dokonywania cięć budżetu w tym zakresie. Województwo w pierwszej kolejności musi zabezpieczyć środki na projekty realizowane przy współudziale środków pochodzących z UE.

W celach ostrożnościowych, na obecnym etapie opracowania WPF utrzymano od 2015 roku pewne grupy wydatków bieżących na tym samym poziomie, które zostaną odmrożone w momencie poprawy kondycji finansowej województwa.

Wielkości budżetowe prezentowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2034 uwzględniają kwotę długu i etapy jej spłaty w poszczególnych latach, objętych prognozą finansową oraz ustawowo określone wskaźniki poziomu zadłużenia JST. Ujęto zarówno wskaźniki obowiązujące do końca 2013 r. na podstawie art. 169 i art. 170 starej ustawy o finansach publicznych z 2005 r., jak również mającą obowiązywać od roku 2014 relację, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach stanowiącą nowy limit zadłużenia.

Zgodnie z art. 227 ust. 1 ustawy o finansach wykazano szczegółowe wydatki w podziale na środki bieżące i majątkowe, w tym krajowe i zagraniczne, do roku 2014 na podstawie realizowanych zadań i przewidywanych do realizacji projektów.

W strukturze wydatków największe środki zaplanowano na przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury oraz promocji i ochrony zdrowia. W dziedzinie infrastruktury są to nakłady na inwestycje drogowe i kolejowe, a w promocji i ochronie zdrowia - na infrastrukturę ochrony zdrowia. Inwestycje do roku 2015 wiążą się tu z wykorzystaniem środków z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013.

Wynika to m.in. z nieznanych priorytetów i założeń przyszłej polityki Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej w związku ze Strategią UE 2020. Dopiero po ogłoszeniu decyzji odnośnie nowej perspektywy finansowej UE możliwe będzie urealnienie w odniesieniu do wydatków współfinansowanych ze środków zagranicznych.

Wymieniono tu najważniejsze dokumenty o znaczeniu strategicznym, które docelowo będą miały decydujący wpływ na kształtowanie polityki finansowej Samorządu Województwa. Do końca kadencji nowego zarządu województwa do roku 2014 priorytetem powinny pozostać zadania z zakresu infrastruktury transportowej oraz ochrony zdrowia.

Rezerwa celowa na współfinansowanie projektów wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, realizowanych przy udziale środków pochodzących z Unii Europejskiej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i EOG, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy lub innych programów, przeznaczona będzie w latach 2011-2034 na wkład własny celem umożliwienia uruchomienia pomocowego finansowania tych projektów.

Zmiany wartości wydatków bieżących w Wieloletniej Prognozie Finansowej są konsekwencją dostosowania do uchwały budżetowej Województwa Mazowieckiego.

Dostosowano zmiany w wydatkach bieżących i majątkowych na przedsięwzięcia do zmian przekazanych przez Departament Nadzoru Właścicielskiego i Inwestycji oraz Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego.

Założenia na lata 2011-2013

Informacja o planowanych dochodach i przychodach

W założeniach do sporządzenia prognozy dochodów Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2013 zastosowano procedurę uwzględniającą cykliczny rozwój gospodarek rynkowych uzupełnioną metodą analizy eksperckiej. W ramach zastosowanej do celów prognostycznych analizy eksperckiej uwzględniono działanie dwupoziomowej dźwigni finansowej, powodowanej wykorzystaniem przez przedsiębiorców Mazowsza unijnych środków pomocowych. Uzyskanie dofinansowania przez mikro oraz małe i średnie przedsiębiorstwa spowoduje wzrost zdolności kredytowej, a w następstwie uzyskanie kredytów z banków komercyjnych (I poziom dźwigni finansowej). Spowoduje to także uruchomienie własnych środków (II poziom dźwigni finansowej), które to środki w innym przypadku byłyby niewystarczające dla rozpoczęcia planowanych projektów inwestycyjnych. Z drugiej strony spowoduje to wzrost siły nabywczej na Mazowszu, a tym samym przełoży się to na wzrost sprzedaży i dochodu do opodatkowania. Na tej podstawie z jednoczesnym uwzględnieniem nakładających się efektów przewidywanego na te lata korzystnego cyklu koniunkturalnego, a także korzystnego wpływu na koniunkturę gospodarczą EURO 2012 - jest prognozowany wzrost dochodów podatkowych Województwa Mazowieckiego w latach 2012-2013: CIT – 2012 rok – 19,4%, 2013 rok – 6%, PIT – 2012 rok – 9,6%, 2013 rok – 17%. – CIT i 6% PIT Po tym okresie wzrost dochodów oszacowano jako 50% wzrostu wskaźnika PKB. Prawdopodobieństwo spełnienia podanej prognozy dochodowej na lata 2012-2015 jest szacowane ze wskaźnikiem trafności w przedziale 65%-85%, co upoważnia Zarząd Województwa Mazowieckiego do uwzględnienia tych danych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2034.

Zastosowane w opracowaniu wskaźniki inflacji i dynamiki PKB, stanowiące podstawę prognozowania poziomu dochodów i wydatków przyjęto według przedstawionej tabeli nr 3.

Tabela nr 3 – Wskaźniki inflacji i PKB prognozowane na lata 2011 – 2013

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Inflacja (%)	2,3	2,8	2,5
PKB (%)	4,0	4,0	3,7

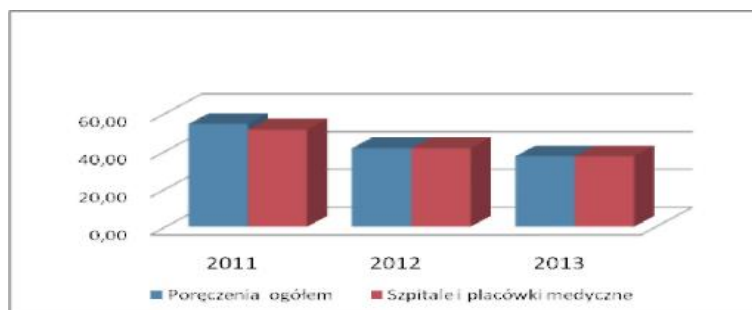
Źródło: Wieloletni Plan Finansowy Państwa – Warszawa, kwiecień 2011 r.

Na lata 2011-2016 przewiduje się dochody ze sprzedaży składników majątkowych w kwotach w 2011 – 94,13 mln zł, w 2012 – 113,9 mln zł, w 2013 – 84,2 mln zł i w roku 2014 6,5 mln zł.

Przewiduje się, że deficyt w latach 2011-2013 będzie finansowany przychodami z zaciągniętego kredytu na rynku zagranicznym, z prywatyzacji majątku Województwa Mazowieckiego oraz częścią z przychodów ze spłat pożyczek i kredytów, udzielonych przez Województwo Mazowieckie a także z nadwyżki operacyjnej.

Przychody ze spłat pożyczek w roku 2011 planowane są w kwocie 93.457.593 zł, przychody z zaciągniętego kredytu w wysokości 100 mln zł, przychody z prywatyzacji majątku w 2012 roku – 365 mln zł, w 2013 roku – 191,3 mln zł. Przewiduje się, że zobowiązania pozabilansowe Województwa Mazowieckiego z tytułu udzielonych poręczeń, w tym głównie szpitalom i placówkom medycznym będą systematycznie zmniejszać się w latach 2011-2013, co obrazuje w formie graficznej poniższy wykres.

Wykres nr 5 - Przewidywane zobowiązania pozabilansowe Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2013 z tytułu udzielonych poręczeń, w tym szpitale i placówki medyczne, w mln zł

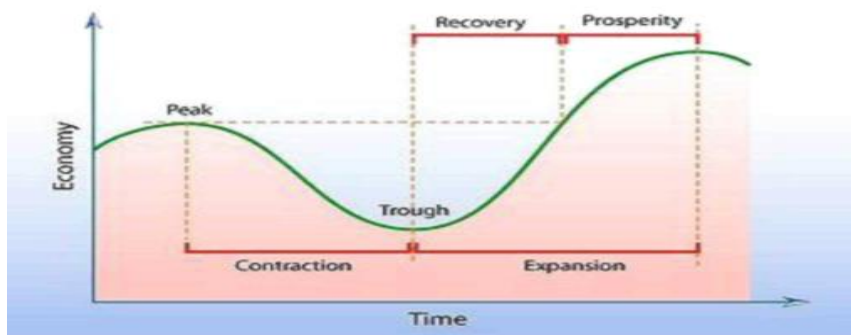
Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Założenia na lata 2014-2020

Na lata 2014-2020 przypada okres kolejnego programowania finansowego Unii Europejskiej. W latach 2014-2015 przewiduje się możliwość wystąpienia spadku korzystnej koniunktury gospodarczej związanej z cyklem koniunkturalnym rozwoju gospodarki rynkowej. Przewiduje się możliwość wystąpienia tzw. drugiego dna kryzysu finansowego. Do opracowania przyjęto wzrost dochodów z tytułu podatku CIT i PIT w kolejnych latach o 50% wskaźnika PKB.

We współczesnym cyklu koniunkturalnym wyróżnia się dwie fazy: ożywienie (*Expansion*) i recesję (*Contraction*), co prezentuje poniższy wykres.

Wykres nr 6 - Cykle koniunkturalne według współczesnych angielskich ekonomistów

Źródło: <http://biznesowi.miasta.pl/cykle-koniunkturalne/>

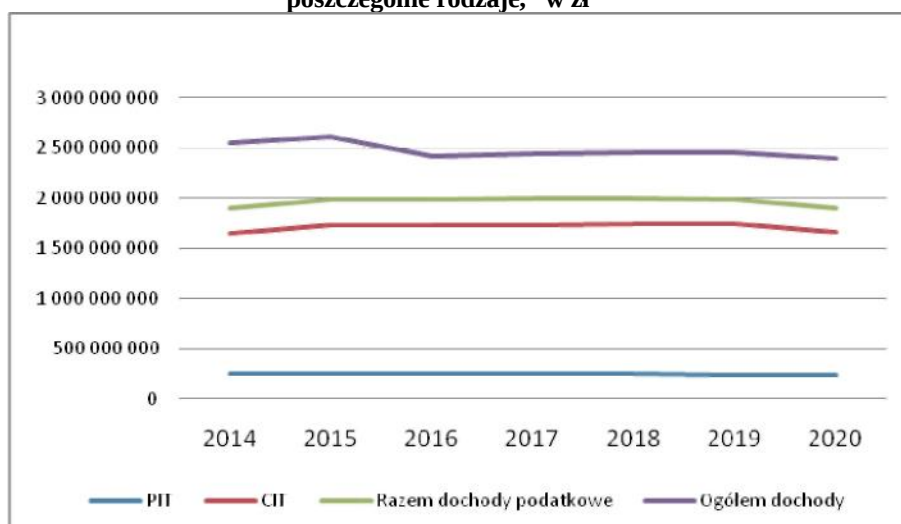
Zastosowane w opracowaniu wskaźniki inflacji i dynamiki PKB, stanowiące podstawę prognozowania poziomu dochodów i wydatków przyjęto według przedstawionej tabeli nr 4.

Tabela nr 4 – Wskaźniki inflacji i PKB prognozowane na lata 2014 - 2020

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inflacja (%)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4
PKB (%)	3,9	4,0	3,7	3,5	3,4	3,3	3,2

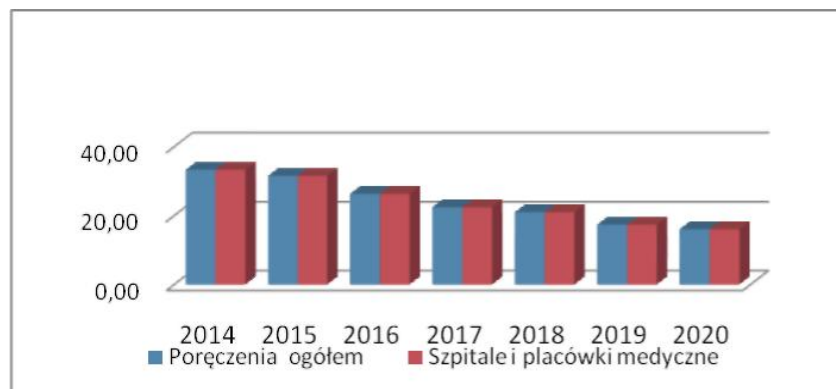
Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Wykres nr 7 - Prognozowane dochody Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 z podziałem na poszczególne rodzaje, w zł

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd

Wykres nr 8 - Przewidywane zobowiązania pozabilansowe Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 z tytułu udzielonych poręczeń, w tym szpitale i placówki medyczne, w mln zł

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Nadwyżka budżetowa w latach 2014-2020 będzie przeznaczona na finansowanie wydatków inwestycyjnych i bieżących.

Założenia na lata 2021-2034

Według dokonanych szacunków eksperckich na lata 2021-2034 przewiduje się możliwość wystąpienia wzajemnie znoszących się w kilkunastoletnim okresie cykli koniunkturalnych zarówno wzrostowych jak i spadkowych. Z uwagi na brak pewności co do umiejscowienia w poszczególnych latach w okresie 2021-2034 cykli koniunkturalnych z podziałem na wzrostowe i spadkowe – przyjęto wskaźnik średni dla całego tego okresu. Do opracowania przyjęto, że dochody podatkowe z tytułu CIT i PIT będą zwiększały się o około 50% wskaźnika PKB.

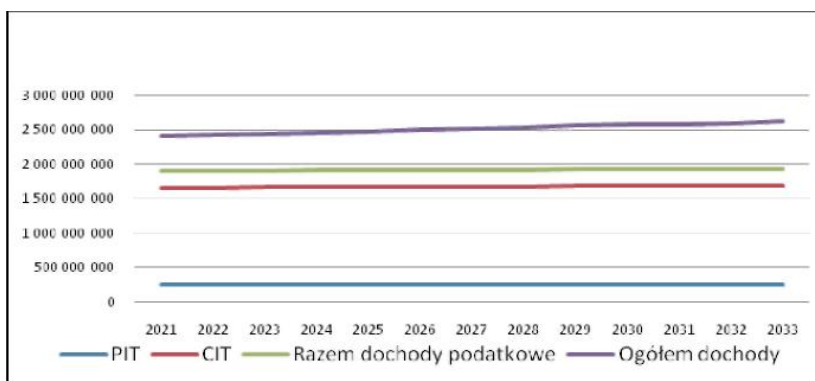
Zastosowane w opracowaniu wskaźniki inflacji i dynamiki PKB, stanowiące podstawę prognozowania poziomu dochodów i wydatków przyjęto według tabeli nr 4.

Tabela nr 5 – Wskaźniki inflacji i PKB prognozowane na lata 2021 – 2034

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Inflacja (%)	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1
PKB (%)	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8

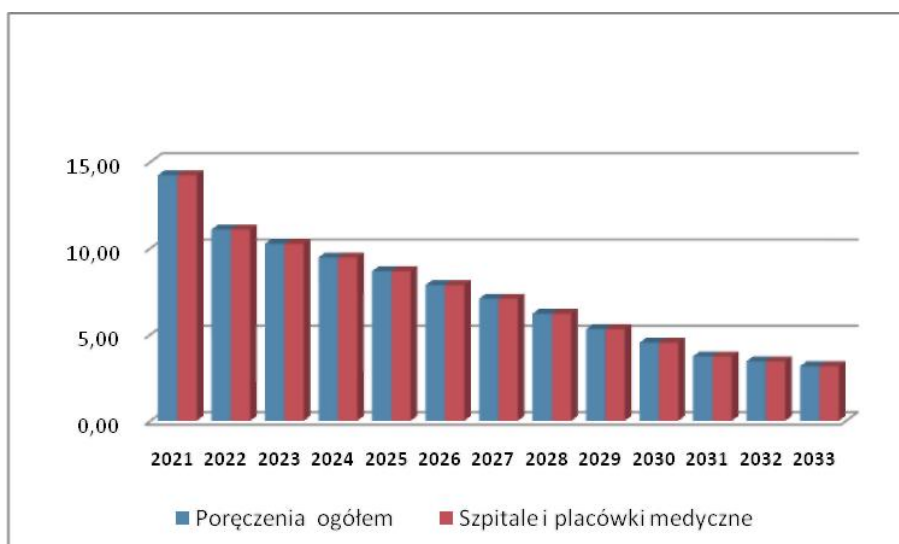
Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Wykres nr 9 - Prognozowane dochody Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2033 z podziałem na poszczególne rodzaje, w zł

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Wykres nr 10 - Przewidywane zobowiązania pozabilansowe Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2033 z tytułu udzielonych poręczeń, w tym szpitale i placówki medyczne, w mln zł

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Nadwyżka budżetowa w latach 2021-2034 będzie przeznaczona na finansowanie wydatków inwestycyjnych i bieżących.

Omawiając prognozowane wielkości budżetowe na kolejne lata należy zauważyć, iż może wystąpić drobna niezgodność końcówek kwot dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów w granicach +1 lub -1, co jest spowodowane zaokrągleniami matematycznymi danych groszowych przez stosowany system.

IV. PROGNOZA ŁĄCZNEJ KWOTY DŁUGU NA LATA 2011-2034

Kredyty i obligacje.

1. Kredyty zaciągnięte w Europejskim Banku Inwestycyjnym:

1.1. Kredyt zrealizowany w 2007 na podstawie Umowy kredytowej z dnia

5.09.2006 r. na kwotę 50 000 000 EUR

- transza I zrealizowana w dniu 08.10.2007r. w kwocie 57.000.000,00 zł,
- transza II zrealizowana w dniu 17.12.2007r. w kwocie 38.000.000,00 zł,
- transza III zrealizowana w dniu 25.08.2008r. w kwocie 80.186.290,16 zł.

Suma trzech transz to 175.186.290,16 zł.

Spłata rat kapitałowych i odsetek następować będzie w złotych.

Spłata rat w latach od 2011 do 2031 roku, (w 2011 roku rata - 90.342.205,00 zł, w 2012 roku rata - 8.342.205 zł, 18 rat po 4.026.415,00 zł w latach 2013-2030), a ostatnia rata w 2031 r. będzie ratą wyrównującą do kwoty kredytu.

Okres karencji dotyczy tylko rat kapitałowych.

Odsetki spłacane począwszy od grudnia 2007r (w terminie do 15 dnia każdego kwartału).

Odsetki wg stawki VSFR wynoszącej na dzień zawarcia kontraktu : WIBOR - 0,11% p.a. (nie wyżej niż WIBOR + 0,13% p.a.) - stawka zmienna. Przewidywany koszt kredytu od 2011 r. – 51.252.457 zł.

1.2. W roku 2008 uruchomiono kredyt na kwotę 310 000 000,00 zł.

- transza I zrealizowana w dniu 02.09.2008 r. w kwocie 90.000.000,00 zł,
- transza II zrealizowana w dniu 15.12.2009 r. w kwocie 220.000.000,00 zł.

Spłata rat od 15/12/2013 do 15/12/2028 - 1 rata po 2.903.226 zł (2013), 14 rat po 20.476.452zł w latach 2014-2028. Należy pamiętać, że ostatnia rata kredytu będzie ratą wyrównującą do kwoty kredytu.

Okres karencji dotyczy tylko rat kapitałowych.

Odsetki spłacane począwszy od września 2008r (w terminie do 15 dnia każdego kwartału).

Odsetki wg stawki VSFR wynoszącej na dzień zawarcia kontraktu : WIBOR - 0,11% p.a. (nie wyżej niż WIBOR + 0,13% p.a.) - stawka zmienna.

Przewidywany koszt kredytu od 2011 r. – 169.321.208,00 zł.

1.3. W roku 2010 uruchomiono kredyt na kwotę 260 000 000 zł.

Spłata rat kapitałowych od grudnia 2015 roku do grudnia 2024 roku (10 rat po 26 mln zł).

Okres karencji dotyczy tylko rat kapitałowych.

Odsetki spłacane począwszy od grudnia 2010r (w terminie do 15 dnia każdego kwartału).

Odsetki wg stawki VSFR wynoszącej na dzień zawarcia kontraktu : WIBOR - 0,11% p.a. (nie wyżej niż WIBOR + 0,13% p.a.) - stawka zmienna.

Przewidywany koszt kredytu od 2011 r. – 123.500.000,00 zł.

1.4. W roku 2011 uruchomiono kredyt na kwotę 100.000.000 zł

Okres spłaty rat kapitałowych od 2016 do 2025- 10 rat po 10 mln zł.

Okres karencji ma dotyczyć tylko rat kapitałowych.

Odsetki wg stawki VSFR wynoszącej na dzień zawarcia kontraktu : WIBOR - 0,11% p.a. (nie wyżej niż WIBOR + 0,13% p.a.) - stawka zmienna.

Przewidywany koszt kredytu 49.932.000,00 zł.

2. W roku 2007 uruchomiono kredyt w Banku Rozwoju Rady Europy (CEB) w EUR:

- transza I zrealizowana w dniu 20.12.2007 r. w kwocie 46.000.000 EUR ekwiwalent 165.000.000 zł, Spłata rat kapitałowych od grudnia 2013 r. do 2027 r. - 14 rat po 3.066.666,67 EUR (12/2013-2026), ostatnia rata w 2027 r. będzie ratą wyrównującą do kwoty kredytu. Stopa odsetkowa i marża banku- zmienne oprocentowanie, EURIBOR 3 M + 0,11% rocznie.
- transza II kwota EUR 37.000.000,00. Wpływ 152.199.500,00 zł dnia 31/07/2009r.

Spłata rat kapitałowych od lipca 2015 do lipca 2029 roku. - 14 rat po 2.466.666,70 EUR (2015-2028), ostatnia rata w 2029r. będzie ratą wyrównującą do kwoty kredytu.

Stopa odsetkowa i marża banku- zmienne oprocentowanie, EURIBOR 3 M + 1,40% rocznie.

Okres karencji dotyczy tylko rat kapitałowych.

Odsetki spłacane począwszy od marca 2008r (w terminach zgodnie z umową).

Koszt kredytu od 2011 r. oszacowany na kwotę 91.543.500,00 zł.

3. W roku 2009 wyemitowano obligacje o wartości 82 mln EUR - Deutsche Bank AG, oddział w Londynie:

• I transza: **50 mln EUR** - kwota 223.550.000,00 zł. Umowa została podpisana 22 czerwca 2009 r., Data emisji: 2009-06-22, data zapadalności: 2019-06-21.

• II transza: **32 mln EUR** - kwota 130.752.000,00 zł

Umowa została podpisana 22 grudnia 2009 r.,

Data emisji: 2009-12-22, data zapadalności: 2019-12-21.

Oprocentowanie – zmienne, powiązane z indeksem FRB.

Oprocentowanie gwarantowane do 2012 r. w wysokości 4,95%.

Prognozowana kwota kapitału przypadającego do spłaty w danym okresie (w EUR):

2017 r.- w wys.28.000.000 EUR, 2018 r. -28.000.000 EUR, 2019 w wys.26.000.000 EUR.

Brak okresu karencji na odsetki. Odsetki płacone od II kwartału 2009 r. (półrocznie).

Szacunkowy koszt obligacji od 2011 r. - 200.960.000zł.

W związku z tym, że udział zobowiązań walutowych stanowi około 49 % ogółu zobowiązań, przeprowadzono dodatkową symulację przyjmując scenariusz 15% deprecjacji kursu złotego, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów na potrzeby wieloletniej prognozy finansowej i przeszacowano zobowiązania walutowe wg kursu, który przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela nr 6 – Wartość kursu walutowego PLN/EUR w latach 2012-2034 zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Finansów

Wyszczególnienie	Jednostka	Lata			
		2011	2012	2013	2014-2034
Kurs walutowy PLN/EUR po uwzględnieniu 15% deprecjacji	PLN	4,45	4,24	4,08	3,99

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Dług Województwa Mazowieckiego po uwzględnieniu przeszacowania kredytów i obligacji zaciągniętych w walutach obcych przedstawiono w tabeli nr 7.

Tabela nr 7 - Dług Województwa Mazowieckiego oszacowany na potrzeby Wieloletniej Prognozy Finansowej

Lata	Kwota kredyty w PLN na początek roku	Kredyt walutowy 83 mln EUR	kurs waluty EUR	Wartość kredytu w PLN Na początek roku	Obligacje 82 mln EUR	Wartość obligacji w PLN na początek roku	Przychody	Rozchody	Razem dług w PLN na koniec roku
2010									1 398 635 790
201	745 186	83 000	4,45	369 350	82 000	364 900	100 000	90 342	1 489 094

1	290	000		000	000	000	000	205	085
201	754 844	83 000	4,24	351 920	82 000	347 680			1 446 101
2	085	000		000	000	000		8 342 205	880
201	746 501	83 000		338 640	82 000	334 560		19 441	1 400 260
3	880	000	4,08	000	000	000		641	239
201	739 572	79 933		318 934	82 000	327 180		36 738	1 348 947
4	239	333	3,99	000	000	000		867	372
201	715 069	76 866		306 698	82 000	327 180		72 580	1 276 366
5	372	667	3,99	000	000	000		867	505
201	664 566	71 333		284 620	82 000	327 180		82 580	1 193 785
6	505	333	3,99	000	000	000		867	638
201	604 063 6	65 800		262 542	82 000	327 180		194 300	999 484
7	38	000	3,99	000	000	000		867	771
201	543 560	60 266		240 463	54 000	215 460 0		194 300	805 183
8	771	667	3,99	999	000	00		867	903
201	483 057	54 733		218 385	26 000	103 740		186 320	618 863
9	904	333	3,99	999	000	000		867	036
202	422 555	49 200		196 307				82 580	536 282
0	037	000	3,99	999		0		867	169
202	362 052	43 666		174 229				82 580	453 701
1	170	666	3,99	999		0		867	302
202	301 549	38 133		152 151				82 580	371 120
2	303	333	3,99	999		0		867	435
202	241 046	32 600		130 073				82 580	288 539
3	436	000	3,99	999		0		867	568
202	180 543	27 066		107 995				82 580	205 958
4	569	666	3,99	999		0		867	701
202	120 040	21 533		85 917				56 580	149 377
5	702	333	3,99	998		0		867	833
202	85 537	16 000		63 839				46 580	102 796
6	835	000	3,99	998		0		867	966
202	61 034	10 466		41 761				46 580	56 216
7	968	666	3,99	998		0		867	099
202	36 532			19 683				34 294	21 921
8	101	4 933 333	3,99	998		0		861	238
202	12 079	2 466						13 868	
9	240	667	3,99	9 842 000		0		415	8 052 825
203									
0	8052 825					0		4 026 415	4 026 410
203	4 026 410								
1								4 026 410	0

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Nadwyżka i deficyt budżetowy w poszczególnych latach.

Występowanie nadwyżki / deficytu budżetowego w poszczególnych latach, ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2011-2034 zostało przedstawione w tabeli nr 8.

Tabela nr 8 – Prognoza występowania nadwyżki / deficytu budżetowego w latach 2011 – 2034

Rok	Nadwyżka/deficyt	Pokrycie deficytu/Przeznaczenie nadwyżki
-----	------------------	--

2011	deficyt	Pokrycie deficytu budżetowego z przychodów ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych w kwocie 48.457.593 zł, z wolnych środków o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych 201.951.153 zł oraz kredytu długoterminowego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 100.000.000 zł
2012	deficyt	Pokrycie deficytu budżetowego z przychodów z prywatyzacji 365.000.000 zł.
2013	deficyt	Pokrycie deficytu budżetowego z przychodów z prywatyzacji 191.269.581 zł.
2014-2034	nadwyżka	Nadwyżka zostanie przeznaczona na realizację inwestycji ujętych w „Wykazie przedsięwzięć do WPF na lata 2011-2034”.

Źródło: Opracowanie własne. Wydział Analiz i Zarządzania Długiem, Departament Budżetu i Finansów, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Zobowiązania z tytułu poręczeń udzielonych przez Województwo Mazowieckie uwzględniają wielkości ujęte w załączniku nr 2b do Uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2011-2034 i stanowią łącznie kwotę 388.585.618 zł.

V. ANALIZA MOŻLIWYCH RYZYK W PROCESIE PRZEBIEGU REALIZACJI WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2011-2034

W trakcie realizacji wieloletnich prognoz finansowych samorządów terytorialnych należy uwzględnić możliwość wystąpienia zagrożeń utrudniających osiągnięcie zamierzonych celów. Zagrożenia te stanowią ryzyka towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego. Występują różne rodzaje ryzyk. Z głównych należy wymienić następujące:

Ryzyko istotnej zmiany politycznej w organach jednostek samorządu terytorialnego

Należy zwrócić uwagę, że radni Województwa, którzy wybierani są w wyborach powszechnych, reprezentują różne poglądy oraz należą do różnych ugrupowań politycznych. Dlatego też na decyzje podejmowane przez samorządy mogą wpływać proporcje ilościowe składu radnych z poszczególnych ugrupowań politycznych będących w sejmikach województw. Zważając jednak na ustawowe ograniczenia oraz uwarunkowania budżetowe – można przyjąć, że tego typu ryzyko nie stanowi istotnego zagrożenia dla przebiegu realizacji Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2034.

Ryzyko instytucjonalne

Związane jest z możliwością wprowadzenia zmian regulacji prawnych i podatkowych, mających bezpośredni wpływ na kształtowanie się poziomu dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Szacuje się, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo zagrożenia z tytułu ryzyka instytucjonalnego (prawnego) na przestrzeni lat 2011-2034.

Ryzyko niestabilności gospodarczej i politycznej

Wiąże się z możliwością pogorszenia ogólnej sytuacji gospodarczej kraju lub regionu, wzrostu inflacji oraz bezrobocia. W rezultacie zjawiska te wpływają na dochody samorządów

terytorialnych, czerpane z podatków i opłat. Zagrożenie to jest związane z występowaniem wahań koniunkturalnych w gospodarce rynkowej. Należy szacować, że występuje dość wysoki poziom tego ryzyka w okresie objętym obecną prognozą, szczególnie uwzględniając sytuację gospodarczą w niektórych krajach strefy Euro.

Ryzyko braku lub zmiany zakładanych źródeł finansowania

Występuje w przypadku finansowania długookresowych inwestycji środkami obcymi np. z funduszy pomocowych. Jest to ryzyko dotyczące wszystkich krajów Unii Europejskiej jest ono uzależnione od ekonomicznej koniunktury w gospodarce światowej.

Ryzyko przeszacowania dochodów budżetu

Przygotowywanie budżetu od strony dochodów może opierać się na zbyt optymistycznych założeniach (np. co do wpływów z tytułu sprzedaży mienia). W rezultacie niższe wpływy przy ustalonych wyższych wydatkach skutkują powstaniem deficytu budżetowego, co może doprowadzić do zaburzeń płynności. W zasadzie jest to ryzyko operacyjne występujące we wszystkich organizacjach gospodarczych i samorządowych.

Ryzyko nieuzyskania przychodów z tytułu prywatyzacji

Może wystąpić w sytuacji pogorszenia sytuacji gospodarczej oraz niepozyskania potencjalnych inwestorów.

Ryzyko nadzwyczajnego zwiększenia wydatków budżetu

Jednostki tworzą rezerwy na nieprzewidziane w budżecie wydatki. Może się okazać, że wystąpi nieplanowany wzrost wydatków, przekraczający poziom utworzonej rezerwy (np. związanych z klęską żywiołową). Wówczas pokrycie tych wydatków może nastąpić poprzez zmniejszenie innych wydatków lub też zwiększenie zadłużenia.

Ryzyko kursowe

Występuje w przypadku jednostek, które zaciągnęły zobowiązania indeksowane do walut obcych. W przypadku Województwa Mazowieckiego istnieje takie ryzyko z uwagi na zobowiązania w walucie obcej, wynoszące około 49% łącznej kwoty zobowiązań. Z tego powodu, ostrożnościowo dług województwa został przeszacowany według zaleceń Ministerstwa Finansów.

Ryzyko zmiany stawek podatków pośrednich

Jednostki samorządu terytorialnego mogą ponosić ryzyko zwiększenia stawek podatków pośrednich, w tym stawek podatku od towarów i usług. Na gruncie obowiązującego stanu prawnego jednostki samorządu terytorialnego jako takie, co do zasady nie mają prawa do pomniejszenia podatku należnego o podatek naliczony. Powoduje to, iż ponoszą one ekonomiczny ciężar podatku od towarów i usług. Podwyższenie stawek podatku VAT może skutkować wyższymi cenami, żądanymi przez dostawców i wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Ryzyko stóp procentowych

Obligacje, pożyczki i kredyty oprocentowane są według zmiennej stawki WIBOR LIBOR lub EURIBOR, które zmieniają się zarówno w ciągu każdego roku, jak i w poszczególnych

latach. Na ustalenie wielkości stawek stóp procentowych pośredni wpływ ma poziom inflacji, dlatego też należy brać pod uwagę ryzyko związane ze zmianami inflacyjnymi. Ten rodzaj ryzyka powinien podlegać stałemu monitoringowi, w celu podejmowania odpowiednich działań zapobiegawczych.

VI. ZAKOŃCZENIE

Zmiany zawarte w przedstawionej wersji Wieloletniej Prognozy Finansowej są dostosowaniem wielkości danych do budżetu Województwa Mazowieckiego na rok 2011 i projektu budżetu na 2012 rok oraz wynikające z tych zmian konsekwencje na lata następne.

SPIS SCHEMATÓW, WYKRESÓW

Spis schematów

Schemat nr 1. – Województwo Mazowieckie

Schemat nr 2. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD na Mazowszu

Spis wykresów

Wykres nr 1. Średnioroczny wskaźnik wzrostu cen i usług w latach 1998 - 2009

Wykres nr 2. Przewidywane kształtowanie się wskaźników inflacji oraz dynamiki

PKB na lata 2011 – 2034, %%

Wykres nr 3. Zmiany PKB w Polsce w latach 1992 – 2009

Wykres nr 4. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem województw w latach 2006 – 2009 oraz plan na 2010 r., w %%

Wykres nr 5. Przewidywane zobowiązania pozabilansowe Województwa Mazowieckiego na lata 2011 – 2013 z tytułu udzielonych poręczeń, w tym szpitale i placówki medyczne, w mln zł

Wykres nr 6 – Cykle koniunkturalne według współczesnych angielskich ekonomistów

Wykres nr 7 – Prognozowane dochody Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 z podziałem na poszczególne rodzaje, w zł

Wykres nr 8 – Przewidywane zobowiązania pozabilansowe Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 z tytułu udzielonych poręczeń, w tym szpitale i placówki medyczne, w mln zł

Wykres nr 9 – Prognozowane dochody Województwa Mazowieckiego na lata 2021 – 2033 z podziałem na poszczególne rodzaje, w zł

Wykres nr 10 – Przewidywane zobowiązania pozabilansowe Województwa Mazowieckiego na lata 2021 – 2033 z tytułu udzielonych poręczeń, w tym szpitale i placówki medyczne, w mln zł